

To af udvalgets spørgsmål til statsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålene og statsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra V's, S', DF's, KF's, RV's, SF's og EL's medlemmer af udvalget.

Spørgsmål 30:

Ministeren bedes redegøre for, på hvilket grundlag Statsministeriet er nået til den opfattelse, der fremgår på s. 14 i lovforslagets bemærkninger, om, at anvendelse af det danske sprog skulle være omfattet af statsforfatningen og dermed være et område, der ikke kan overdrages til Færøernes myndigheder.

Svar:

Statsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet følgende udtalelse fra Justitsministeriet:

»Formålet med det foreliggende forslag til lov om de færøske myndigheders overtagelse af sager og sagsområder er at etablere et retligt grundlag, der vil medføre, at de færøske myndigheder vil kunne overtage samtlige sager og sagsområder, medmindre hensynet til rigsenheden eller særlige bestemmelser i grundloven udelukker en sådan overtagelse.

Det har derfor ved udarbejdelsen af lovforslaget været nødvendigt for regeringen at overveje, hvilke forfatningsmæssige grænser der gælder for lovgivningsmagtens adgang til uden en grundlovsændring at overføre yderligere sagsområder til de færøske myndigheder. Der henvises herom bl.a. til lovforslagets § 1, stk. 2, og lovforslagets bilag 1.

Særligt med hensyn til visse sprogforhold har regeringen i lovforslaget lagt den opfattelse til grund, at spørgsmålet om anvendelse af sproget dansk ikke kan overlades til de færøske myndigheder, og at det bl.a. følger af rigsenheden, at borgerne ikke i visse dele af riget kan afskæres fra at anvende sproget dansk i offentlige forhold, jf. bl.a. punkt 4.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger samt punkt 3.4.1. i lovforslagets bilag 1.

Om grundlaget for denne opfattelse bemærkes det, at grundloven ikke indeholder særlige bestemmelser om anvendelsen af sproget dansk i riget eller adgangen til at overlade spørgsmål om anvendelse af dansk til hjemmestyremyndighederne. Der foreligger heller ikke retspraksis om disse spørgsmål, som endvidere ikke ses omtalt i den forfatningsretlige litteratur.

Da der således ikke foreligger nærmere retskilder, kan de omhandlede spørgsmål naturligvis give anledning til tvivl.

Imidlertid er det regeringens opfattelse, at bl.a. en ordning, der indebærer, at borgerne blev afskåret fra inden for riget eller i dele af riget at anvende dansk ved henvendelse til offentlige myndigheder, ville være en så principiel og grundlæggende fravigelse af den bestående ordning, at regeringen ikke har fundet grundlag for at antage, at en sådan nyordning kunne indføres ved lov uden grundlovsændring.«

Jeg kan henholde mig til Justitsministeriets udtalelse.

Spørgsmål 31:

Ministeren bedes redegøre for, om den almindelige forvaltningsretlige opfattelse, at en borger i riget må kunne henvende sig på sit eget sprog til myndighederne, herunder en dansker på Færøerne eller en færing i Danmark, kan udtrykkes som et naturligt ønske hos begge parter om at indgå en gensidigt forpligtende aftale om dette, men at dette ikke er det samme som, at det fremgår af grundloven.

Svar:

Statsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet følgende udtalelse fra Justitsministeriet:

»Det må være en fælles interesse i alle dele af riget, at personer, der retter henvendelse til offentlige myndigheder – uanset om det sker på færøsk, grønlandsk eller dansk (eller for udlændinges vedkommende eventuelt på et andet